

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falú” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11—55—62.

Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. ldr. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyed-évre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 45. szám.

November hó 5.

Szociális, honvédelmi és gazdasági

szempontokat szolgál a földbirtokpolitikai javaslat

Teleki Mihály gróf a javaslat célkitűzéseiről

Történelmi jelentősége volt a képviselőház október 27-iki ülésének, amely általánosságban elfogadta a Teleki-kormány földbirtokpolitikai javaslatát, amelynek célkitűzéseit magasszárnyalású beszédben fejtegette ki Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter.

A miniszter beszéde bevezető részében kimutatta, hogy

az a magyar föld és a magyarság sorsa és történelme között mindenkor szoros összefüggés állt fenn.

Ezért a földért harcolt és vértett a magyarság, ezért nem lehet ma 20—50 millió magyarról, hanem csak mintegy 12 millióról beszélni. Kifejtette, hogy a múltban szerves földbirtokpolitika helyett a kivándorlást támogatták, majd megemlékezett Darányi Ignác első földreformjáról, amely 41.500 holdat juttatott magyar kézre. Az 1920-as földreform szociális eredményeinek elismerése mellett rámutatott arra, hogy ez a földreform nem járt a várt gazdasági eredményekkel. Elismeréssel szölt Darányi Kálmán telepítési törvényéről, amely három év alatt 88.000 holdat juttatott kisebberék kezére, a telepítési törvény tempója

azonban ma már túlságosan lassu.

A mostani földbirtokpolitikai törvényjavaslat célkitűzéseit tömören a következőképpen foglalta össze a miniszter:

Szociális, honvédelmi és gazdasági.

Annak megállapítása után, hogy a gazdasági események, földművelői munkások, törpebirtokosok és kisbirtokok számbavételével

mintegy hárommillióra tehető azoknak a száma, akik földhözjuttatás szempontjából tekintetbe veendők. Leszorgta, hogy sajnos Magyarországon nincsen annyi föld, hogy mindenkinek juttatni lehessen, a cél tehát az, hogy akiknek föld nem jut, legálább kertes családi házhoz jussanak.

Bejelentette a miniszter, hogy a munka- és napszámberre vonatkozóan külön törvényjavaslatot nyújt be. Elsősorban a törpebirtokosok területét kívánja a javaslat kiegészíteni, egészséges kisüzemekké bővíteni.

A kisbirtokosok helyzetét méltatta ezután, rámutatva a bérösszvetkezetek jól bevált rendszerének előnyeire.

Ma 72 ilyen szövetséget gazdálkodik az országban, 35.000

holdnyi területen.

Bejelentette a miniszter, hogy

a kormány a gyéren lakott területeken, elsősorban a Dunántul egyes részein, falukat akar telepíteni.

A miniszter a továbbiak során a javaslat honvédelmi szempontjait ismertette, elismeréssel emlékezve meg a magyar honvéd bátorságáról, amelyet, — ha lehet — hatványozni fog a jövőben az a tudat, hogy saját tűzhelyét védelmezi.

Teleki Mihály gróf az állattenyésztés jelentőségéről beszélve, rámutatott arra, hogy a kisgazdatársadalom állatteljeszása nagyobb a nagybirtoknál és kifejtette, hogy az állattenyésztés fejlesztésére nagy összeget irányozott elő a kormány. Nagy súlyt helyez a szakoktatás fejlesztésére: a téli gazdasági tanfolyamok számát az eddigi 116-ról 200-ra

— Arra kell gondolni, — ugymond a miniszter — hogy a föld a magyar gazdának nem egyszerű anyagi birtoklást jelent, hanem a föld a magyar ember élete, mindene, hiszen ezt a földet anyaföldnek, szülőföldjének nevezi.

Ezzel a nagy tapssal és éljenzéssel fogadott szép szavakkal kérte a miniszter a javaslat

emelte és

új iskolákat meghonosítják a gazdáléányok számára rendszeresítendő háztartási tanfolyamokat.

Kimutatta a miniszter, hogy a földbirtokpolitikával egyforma fontosságú a helyes árpólitika, azaz a mezőgazdasági termények árszínvonalának biztosítására irányuló törekvés. Ugyancsak fontos a gazdálék megservezése is, ami a kormányknak ugyancsak célkitűzése.

Nagy megnyugvást és tetszést keltett a Ház minden oldalán a miniszternek az a bejelentése, amely szerint a föld igénybevételenél azok, akik hadserozszállítás, üzérkedés, palutavisszaclás révén szerettek birtokot, szigorubb elbírálás alá esnek és alacsonyabb ellenértéket kapnak és hogy a földbirtokpolitikai intézkedések végrehajtásánál semmiféle pártsemponpon nem fog érvényesülni.

megszavazását, ami nagy lelkesedés és helyes lelkesedéssel mellett meg is történt.

Vihar előtti csend a nyugati fronton

Európa feszült várakozással tekint a történelem legnagyobb offenzívája elé

A háberu kilencedik hete fejeződik be. Európa nyugtalanul és feszült idegekkel figyeli az eseményeket. London és Páris napok óta nagy német offenzíva-közeledtét jelzi. Bár minden valószínűsége megvan, biztosat senki sem tudhat. Németország nem kényeztetette el a világot, hogy szándékába és terveibe betekintést engedjen. Hogy milyen méretű lesz a támadás és hol lesz a sulypontja, sejtteni sem lehet. A német államfőriák s a vezérkar főnöke biztos győzelmet jósolnak. Anglia és Franciaország most készült megegyezést kötni, hogy egyik sem köt küllémbékát a másik nélkül.

A tárgyalások nagyrésze még nem

fejeződött be, hogy a nemzetközi helyzetet tisztázná. Független van még a finn-orosz, az orosz-bolgár tárgyalás, s athéni hírek szerint új tanácskozás kezdődik Olaszország és Görögország között. A balkáni államok helyzete sem tisztázott még. Egy örvendetes jelenség tapasztalható:

Magyarország és Jugoszlávia viszonyának javulása a legjobb uton halad.

A hangulat nyomott. Európa a vihar előtti csend nyomásztó érzésében él. Csak egy ország dolgozik fokozott munkakedvvel s ünnepli a fasizmus tizenhetedik jubileumát: Olaszország. A magyar munka pedig

ujult erőre kap nagy barátjának nem példáján. Nyugodtak lehetünk,

Angol és francia válasz a Ribbentrop beszédre

Október 26. Chamberlain és Halifax válasznak Ribbentropnak.

Azt állította az angol miniszterelnök, hogy a német kormány kényszerítette Angliát arra, hogy fegyvert fogjon, ennélfogva a német kormány felelős a háborúért.

Az angol külügyminiszter szerint pedig a brit kormány reméli, hogy az orosz- finn tárgyalások kielsítgő eredményre vezetnek. Az angol-francia-török egyezményről azt hangoztatta, hogy az tisztán védelmi jellegű. Az

a vihar nem a mi vetésünket fogja letarolni...

angol elienzék vezére azt mondotta, hogy a nyugati hatalmak sakkban tartják a fenyegetőket. Finnország meggyorsította katonai intézkedéseit. A szovjet ragaszkodik területi követeléseibez.

Az orosz kormány tiltakozik az angol dugárujegyzekek ellen.

Az angol gazdaságügyi miniszter kijelentette, hogy Németországot sikerült elzárni ügyszólván minden tengerparti utánpótlási forrástól. Aknára futott és elsulydett egy német örökhajó. A fronton csak kisebb össze-

csapások történetét. Berlinbe gazdasági megállapodások céljából hivatalos szovjet küldöttség érkezett. A római török nagykövét arról nyilat-

kozott, hogy Törökország fenn kívánja tartani kapcsolatát Olaszországgal. A Szovjetunió kinevezte budapesti követét.

Amerika felfüggeszti a fegyverkiviteli tilalmat

Október 27. Az amerikai szenátus döntött a fegyverkiviteli tilalom felfüggesztéséről. Rooseveltnél elnök álláspontra győzött 67 szavazattal 22 ellenében. A szavazás egyértelmű a fegyverkiviteli tilalom megszüntetésével. Rooseveltnél elnök kijelentette, hogy egyetlen amerikai anya fiát sem küldik az európai harcerekre.

Összeült az angol koronatanács. Párisból jelentik, hogy Németország kérszen áll a katonai támadásra. Németországban szünetel a külfölddel való magán távbeszélő- és táviróforgalom. Francia hír szerint Mussolini délkelet-európai értekezletet akar össze-

hívni. Angol és francia jelentések két német tengeralattjáró pusztulását említik. Lipót belga király rádióüzenetet intézett az amerikai néphez. Kijelentette, hogy országa a civilizáció védelmét szolgálja és hogy Belgium Hollandiával együtt békés sziget mindenki érdekében. XII. Pius pápa kiadta első enciklikáját (pápai körlevél), amelyben hangzott, hogy

a jövő rendjének a természetes jog és az isteni kinyilatkoztatás szikliján kell nyugodnia.

A harcerekről helyi jelentőségű tevékenységeket jelentenek. Tokióból jelentik, hogy a Távolkeleten határ-megállapító bizottság ül össze.

Törökország védi Anglia keleti olajérdekeltségét

Október 28. Németország teljes haderejével döntő támadásra készül. Az előző napi elvi szavazás után az amerikai szenátus 63 szavazattal 30 ellenében megszavazta a fegyverkiviteli tilalom felfüggesztését. Holland lap szerint Rooseveltnél elnök személyes üzenetet küldött a finn bizottsághoz, hogy rögtön értesítsék őt, ha a szovjetorosz- finn tárgyalások rossz fordulatot vennének. A török külügyminiszter kijelentette, hogy

Törökország ellenállásába ütközik a szovjet, ha az angol olajérdekeltségeket fenyegeti. A finn külügyminiszter szerint a helyzet súlyos, de nem szabad

keleten olajérdekeltségét kétségbeesni.

Folynak a tárgyalások az angol-orosz kereskedelmi kapcsolatok ki-mélyítésének lehetőségéről. Az egyezmény aláírásának Londonban a lehető legnagyobb fontosságot tulajdonítják. A németek összefoglaló jelentést tesznek közzé a tengeri háború eddigi eredményéről: a háború kezdete óta 115 hajót süllyesztettek el 475 ezer tonna tartalommal. A jelentés szerint három német tengeralattjáró veszett el. A franciák nagyobb német csapatmozdulatokat jelentenek. Bevonultak Vilnába a litván csapatok. Franciaország ratifikálta az ankarai szerződést.

Meghiúsult a Balkán-blokk terve?

Október 29. Londonban és Párisban nagy az idegesség a közelgő német támadás miatt. A nyugati fővárosok sajtója a találgatások sorát közli a németek terveiről. A támadás bármely pillanatban megindulhat. Moszkvában cafolyák a szovjetcsapatok Besszarábiai bevonulásának híreit. Olasz lapok híradása szerint a szovjet-hajók nem engedelmkednek az angol hadihajók parancsának. Az olasz sajtó nagy figyelmet szentel a Balkán helyzetnek. Kiemeli, hogy

a Balkán-blokkról egyelőre nem is lehet beszélni. Nyomatékosan hangsúlyozza, hogy Olasz-

ország nélkül semmi sem történhet Európában.

Itália saját érdekei szerint néz szembe a háborúval. A nyugatiakról szovjet elkobozta a nagybirtokokat, államosította a bankokat és nagyipari vállalatokat. Nyugat-Fehéroroszország is bekebelezte a Szovjetunióba. Amerika tervbe vette, hogy Atlanti-óceáni hajóhadát rendkívüli módon megerősíti. A harcerekben a német jelentés szerint, nem történt említésreméltó esemény. A franciák csekély haditevékenységet jelentenek. Finnország bizakodik, de számol minden eshetőséggel.

Nyugaton várják a németek támadását

Október 30. Francia féléhivatalos jelentések a nyugati frontról: A döntő hétre került az idő, általában minden irányban élénkült mozgólódás tapasztalható. Mackensen római német nagykövét Berlinbe utazott. A finn kormány megszövegezte válaszáat a szovjet javaslatára. Olasz hír szerint, állítólag román küldöttség közbenjöttével, megkezdődnek a török-orosz tárgyalások. Róma szerint

Berlin és London között minden békeközvetítés elkésett.

Londoni hírek szólnak arról, hogy Anglia és Franciaország ellátják neversanyaggal Olaszországot. Német

Németország erősebb mint 1914-ben volt...

Október 31. Brauchitsch vezércegedes, a német nagyvezérkar főnöke, nyilatkozott a német hadseregről. Azt mondotta, hogy katonailag sokkal erősebb, mint a világháborúban volt. Főlényes nyugalommal néz az elkövetkező események elé. Németország gazdasági helyzete is sokkal szilárdabb most, mint 1914—1918-ban. Molotov külügyi népbiztos nagy beszédben foglalkozott a legfőbb szovjettanács ülésén a mai helyzettel. Bűnösnek nevezte a hitlerizmus megszüntetését. Igen veszélyes romlással végződhet, amely a demokráta

hatalmak jövőjére is végzetes kihatással lehet. A finn tárgyalások még nem értek véget.

A szovjet nem Finnország szabadságát akarja megszüntetni, hanem a tenger felől a saját biztonságát növelni.

A fegyverkiviteli tilalom felfüggesztése Molotov szerint Moszkvában megütöztetést keltett. A viszony a szovjet és Japán között javult.

A Duce átalakította kormányát, aminek Páris szerint nincs politikai jelentősége. Belgium fölött északon is-

meretlen repülőgépek jelenték meg. Támadásukat a védelem elhárította.

Német repülőgépek Franciaország felett

November 1. A német távirati iroda összefoglaló jelentés közli a németek nyugati veszteségeiről, hogy a nyugati sajtóban elterjedt ellentmondó híreket valódi értékre szállítsa le. A jelentés szerint

a németek vesztesége október 16-ig 196 halott, 356 sebesült. Elpusztult 14 repülőgép s nem tért vissza 3 tengeralattjáró.

A francia jelentés csekély járőrtevékenységet jelez. A párisi féléhivatalos nagyobb német légi felderítésről ad hírt francia föld fölött. Egy német gépet lelőttek. Frick német birodalmi miniszter azt mondotta Danzigban tartott beszédében, hogy a lengyel győzelem eredményét senki sem veheti

A francia hadijelentés kisebb járőrharckokról számol be.

el a németektől. A finn külügyminiszter Molotov beszédével kapcsolatban megjegyzi, hogy a tárgyalások eredményeiről korai volna még beszélni. A fasizta kormány átalakulása a londoni sajtó szerint nem jelenti az olasz politikai irányelvek változtatását. Kanada miniszterelnök kijelentette, hogy a dominium jóval többet akar emberanyagban és felszerelésben szállítani, mint a világháborúban. A holland miniszterelnök hangzott, hogy nincsen aggodalom az ország függetlensége miatt ok az ország függetlensége miatt, ugyanakkor Hollandia egyes részeire ostromállapotot rendelt el. Anglia és Franciaország azt reméli Molotov beszédéből, hogy a szovjet semleges marad.

A gazdaságszociális problémáit tárgyalták a kamarák értekezletén

Vitéz Lukács Béla államtitkár előnölkötével a napokban tartották meg a földmivélségi miniszterterületen a mezőgazdasági kamarák idei első közös értekezletét. Az értekezleten résztvettek a mezőgazdasági kamarák kiküldöttjei és a földmivélségi miniszterterület valamennyi fő- és ügyosztályának képviselői.

Az előző melegen üdvözölte a vizsacsatolt Felvidék képviselőit, majd az Országos Mezőgazdasági Kamarai Igazgatója mondott köszönetet a földmivélségi miniszternek azért, hogy a muliban már gyakorlatban volt rendszeres kamarai értekezletek tartását újabb lehetővé tette.

Ezután az egyes mezőgazdasági kamarák kiküldöttjei ismertették a kamarai működési

területén élő gazdaságszociális problémáit és kéréseiket.

amelyeket az értekezlet nyomban megtárgyal, és a miniszterterület egyes ügyosztályainak képviselői közvetlenül tájékoztatták az érdekelteket a felvetett ügyekről, azok elintézéséről és a tervezett különböző intézkedésekről.

Az értekezlet többek között behatóan megvitatta

a buzaatermelés áttállításának, a hízalási feladatok, az árrégi-tésnek, a gyümölcsértékesítés megszervezésének kérdését,

a mezőgazdasági kamarákban az állami akciók lebonyolításában való nagyobb mérvű bevonását és még sok más időszakos gazdasági problémát.

Zavartalanul folynak az őszi munkák

Október 28-án jelent meg a földmivélségi miniszter legújabb vetés-jelentése, amely szerint az esztendő az ország területének talyomgór részében meghaladták az átlagot.

Egyébként

az őszi szántási és vetési munkálatok a legtöbb helyen akadálytalanul közelednek a befejezéshez.

A korábban elvetett őszi buza, rozs és árpa jól, egyenletesen kelt ki és a kedvező időben erőteljesen fejlődik.

Az egyéb gazdasági munkálatok közül a késői tengetri törése, a burgonya szedése és veremlése befejezéshez közeledik, a répaszedés és szállítás, tengeriszárzárás, trágyahordás, szüretelés és a tavaszi vetések alá

az őszi mélyszántási munkálatok folyamatosan vannak.

A jelentés szerint

buzából 30.6 millió mm, rozsából 8.9 millió mm, árpából 7.8 millió mm, zabból 3.5 millió mm, tengeriből 2.2 millió katasztrális holdon 22.5 millió mm, burgonyából 23.6 millió mm, cukorrépából 10.8 millió mm termés várható.

A késői fajtájú kerti vetemények betakarítása egyes vidékeken még folyik. A terményekben a fagyok hevenként érzékeny károkat okoztak.

A földmivélségi miniszter vetés-jelentése különben megállapítja, hogy október 22-én és 24-én talajmenti fagy volt az országban.

Ingyenes vetőmagvizsgálatok

A földmivélségi kormányzat, ismerve a hazai takarmánytermelés kérdéseinek nagy fontosságát, főleg pedig a hőheres és lucernamagtermelés jelentőségét az állattenyésztés szempontjából,

modot ad azoknak a kisgazdáknak, gazdaságoknak, melyek magvak eladásával üzletszerűleg nem foglalkoznak, hogy lucerna- és hőheremagjukat, illetve egyéb pillangós takarmánynövényeik magját a m. kir. vetőmagvizsgáló állomásokon bizonyos korlátok között ingyen megvizsgálathassák arankatartalomra. Hasonló kedvezményben részesülnek a gazdaságszociális szervek, tehát a közérdekben működő gazdasági egyesületek és gazdakörök is,

ha a tagjaik által hozzájuk bevitt pillangós takarmánynövénymagva-

kat a vetőmagvizsgáló állomásoknak megküldik.

Arankvizslátra a gazdasági-lag már megtisztított áruból fél kg-nyi mintát kell beküldeni a kassai m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomáshoz

(Kassa, Prohászka Ottókar-utca 1. sz.), akár érték nélküli mintaként (így olcsóbb), akár eszményben, vagy személyesen is egyidejűleg levelezőúton értesíteni kell az állomást, hogy a beküldő kisgazda, vagy gazdakör, tehát ingyenes arankvizslátot kér. A feladó neve, postai címe, a magkületemnyre ráirandó. Ha a minta több mint fél kg., az ezen felüli mennyiség vizsgálatáért, — ha a beküldő ennek arankatartalmára is kíváncsi — további fél kg-ként 1.20 P arankvizslálati díjat számítanak fel. Fél kg-ig azonban az arankvizslát ingyenes

A HÉT POLITIKÁJA

Meghalt Darányi Kálmán

Lapzártakor vettük a hírt, hogy dr. Darányi Kálmán nyugalmazott miniszterelnök, a képviselőház elnöke november elsején délután 4 óra 36 perckor, 53 éves korában hosszas szenvedés után agytrombózisban meghalt.

Darányi Kálmán június végén kezdett betegeskedni és orvosai tanácsára június 15-én ment be a Vörös Kereszt győri-úti sanatóriumába. Herzog professzor vezetésével avosai mindent elkövettek, hogy megmentsék a nagybeteg, akinek ágyánál több ízben konzilium volt.

Darányi Kálmánt az országgyűlés a maga halottjának tekinti és november 7-én d. e. a parlament kupolacsarnokából fogják utolsó útjára kísélni. Az elhunytat Tasson fogják eitemetni.

Befejeződött a földbirtokpolitikai javaslat vitája

A képviselőház október 26-án tartott, nyolcórás ülésén befejezte a földbirtokpolitikai javaslat vitáját. Az ülés kiemelkedő jelentősége volt, amellyel, hogy a nagyhorderejű törvényjavaslat általános vitájának keretül szolgált, az hogy ezen az ülésen terjesztették be a bizottságok jelentését az új, 1939—40. évi, másfél éves költségvetés letárgyalásáról.

Az ülés megnyitása után, Krúdy Ferenc előadó beterjesztette a költségvetés letárgyalásáról szóló bizottsági jelentést, majd a nyolcórás ülésekre vonatkozó indítványt elfogadva, folytatták a földbirtokpolitikai javaslat vitáját. Oláh György kimutatta, hogy a rendi Magyarország 463.000 holdat kitevő hitbizományi birtoka a liberalizmus alatt, Trianonig, 2.290.000 holdra emelkedett és rámutatott arra, hogy

ugyanazon idő alatt a zsidóság kezére került az ezer holdon felüli birtokok husz százaléka. Ezen felül, bérlet formájában, még három és félmillió holdat szerzett a liberalizmus ideje alatt a zsidóság.

Ez volt az indoka a nagy kivándorlásnak. Kifejtette a továbbiak során Oláh György, hogy

a bérleti rendszer szerint 2—3 év alatt egymillió hold föld juthat a kisemberek kezére, míg tulajdonba adással csak 300.000 holdat kaphatnának.

A hozzászólók sorában Szabó Gábor a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésének fontosságát hangsú-

lyozta: ilyen módon elérhető, hogy a kisbirtok többet termeljen, mint a nagybirtok. Nagy hatást keltett még Pintér Béla felvidéki képviselőnek felszólalása, aki hangzottatta a felvidéki magyarság együttérzését.

Az ülés berekesztéseig egyébként a törvényjavaslat általános vitája végetért.

Az október 27-iki ülés megnyitása után Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter emelkedett szószára, általánosan figyelem és lelkes tapsok között, hogy elmondja záróbeszédét. A földművelésügyi miniszternek a kormány földbirtokpolitikai célkitűzéseit részletesen ismertető beszédéről lapunk más helyén számolunk be.

A miniszter nagyhatású beszéde után az elnök rövid szünetet rendelt el, majd

a Ház általánosságban elfogadta a földbirtokpolitikai javaslatot,

amelyet részleteiben a bizottságok fogtak letárgyalni. A képviselőház elfogadta Esterházy Móric grófnak azt az indítványát, amelyben javasolta, hogy a kormány terjeszsen be törvényjavaslatot a kisbirtokok elaprózódásának megakadályozására és mozdítsa elő pénzügyi eszközökkel is a házhelyek és kis családi otthonok megszerzését.

Mentelmi ügyek letárgyalása után a belügyminiszter terjesztett be több, lapunk más helyén ismertett törvényjavaslatot, majd kimondotta a Ház, hogy legközelebbi ülését november 7-én tartja, s ennek napirendjére a költségvetés tárgyalását tűzi.

Kunder Antal kereskedelmi miniszter lemondott

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Kunder Antal kereskedelmi és közlekedésügyi minisztert ettől az állásától, saját kérésére, felmentette és a minisztérium vezetésével Varga József dr. iparügyi minisztert bízta meg.

Elhalasztják az ideai törvényhatósági választásokat

A belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban. A törvényjavaslat a vidéki törvényhatóságokban

egy évvel meghosszabbítja azoknak a törvényhatósági tagoknak és póttagoknak megbízatását, akiknek tagsága december 31-vel megszűnne.

Erre azért van szükség, mert a felvidéki területeken még nem lehet törvényhatósági választásokat tartani.

A visszacsatolt területen 37 képviselőt választanak

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a Ház október 26-iki ülésén benyújtotta a felvidéki és kárpátaljai választásokról szóló törvényjavaslatot, Eszerint a Felvidéken 26,

Kárpátalján 11 országgyűlési képviselőt kell választani. A felvidéki és a kárpátaljai választókerületek egyéni kerületek, kivéve Kassát, amely listás választás alapján küld két országgyűlési képviselőt a Háza.

A képviselők választáshatóságára az 1938. évi 19. és az 1939. évi 4. törvényekben megállapított szabályok irányadók, de a törvényjavaslat megadja a választójogú azoknak is, akik a legutoljára, — még cseh uralom alatt — tartott választáson választójoggal bírtak.

Jaross Andor ünneplése

Vitéz Jaross Andor tárcanélküli minisztert, vitézzé avatása alkalmából a M. E. P. október 26-iki klubnapján rendezett társasvacsorán, a párt tagjainak lelkes ünneplése közben, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály dr. köszöntötte fel. Nagyhatású beszédben méltatta vitéz Jaross Andor érdemeit.

Nagyatádi Szabó István emléke

Október 31-én, nagyatádi Szabó István halálának 15. évfordulóján kegyeletos ünnepséggel hódolt a Magyar Élet Pártja az elhunyt kisgazdavezér emlékének. A képviselőház olvasótermében rendezett ünnepségen a kormány, illetve a földművelésügyi miniszter képviselőiben Lukács Béla dr. államtitkár vett részt és jelen voltak kivétel nélkül a kisgazdaképviselők, nagyatádi Szabó István hajdani munkatársával, Mayer János v. földművelésügyi miniszterrel, a Falu-Gazdaszövetség elnökével az élükön.

Az ünnepségen a nagyhatású emlékezésért Tribolt László kisgazdaképviselő mondotta, majd a felvidéki kisgazdaképviselőknek a nagyatádi-hagyományokhoz való ragaszkodását Füssy Kálmán, felvidéki kisgazda-

képviselő tolmácsolta.

Az ünnepség résztvevői ezután levonultak a földművelésügyi minisztérium előtt álló szoborhoz, ahol a MÉP nevében Tribolt László he-rezett el hatalmas koszort a szobor talapzatán.

Varga József miniszter Szegeden

A kereskedelem és közlekedésügyi tárca vezetésével is megbízott Varga József iparügyi minisztert, aki tudvalevően Szeged országgyűlési képviselője, október 29-én a Turul-Követség patronusává és a Verbőczy hajtársi egyesület magiszterévé avatták.

Esterházy János rádióbeszéde a szlovákiai magyarságról

Esterházy János gróf, a szlovákiai magyarság vezetője a pozsonyi rádióban az elnökválasztással kapcsolatban ünnepi adás során beszédet mondott.

Beszédben mindenekelőtt kiemelte, hogy a szlovák nemzet, amelynek a sors megalta, hogy kivihatta önállóságát, életének hetedik hónapjában fontos eseményhez érkezett: a maga fiai közül választhatja ki elnökét.

— Elsősorban magának tekinti a szlovákság ezt az államot — mondta — és a maga érdemével rója fel, hogy sikerült kivívnia önálló állami létét. Mégis

egy pillanattal sem szabad szem elől téveszteni azt, hogy a szlovák állam polgárai között más nemzetek fiai is vannak, akiket nem a véletlen szeszélye helyezett ide, hanem vagy mint őstelepítők utódai — értem a magyarokat — vagy mint ideletelepített értékes külföldiek

utódai — értem a németeket — részt követelnek az egyenlő jogok és kötelezettségek alapján az állami élet minden megnyilatkozásában.

A továbbiakban a szlovákiai lakosság egymásrautaltságáról beszélt, majd így folytatta:

— Husz év alatt mi magyarok épügy jártuk a kisebbségi nemzet kálváriás útjait, mint a szlovákok. Épügy szenvedtünk és épügy érték családunkat, mintek mintek. A szlovákokkal közös érdekünk, hogy épügy, mint az állam határain belül, egy duna menti medencénk összes népei között harmonikus együttműködés alakuljon ki, amely mindenkinek, még a legkisebbnek is nyugodt megélhetését és boldogulását biztosítja. Ilyen irányú és ilyen szellemű működésben az állam feje és az állam egész apparátusa mindenkor számíthat a szlovákiai magyarság legmesszebbmenő támogatására.

Háromezeröttszáz magyar család kapott földet a Csallóközben

A Csallóközben és a Kisalföldön elhagyott cseh-morva telepes birtokok most osztják ki. Mintegy ötezer földigénylő jelentkezett.

A jelentkezők személyének és rátermettségének gondos megvizsgálása után

háromezeröttszáz igénylő jutott földhöz. Ezek között kétszáznyolcvanöt vítezi címre jogosult.

A földek kiosztása és tulajdonbabcsoptása most folyik.

Ricinusmagfejtő gépeket állítottak fel a földművelésügyi minisztérium

A ricinusmag termesztésének a kisgazdák körében való elterjedését megnehezítette, hogy a fejtéshez szükséges gépi berendezés hiányában a termést fejtetlen (tokos) állapotban kellett a ricinusolajgyárakba szállítani. A könnyebb és jobb értékesítés lehetővé tételére

a földművelésügyi minisztérium Nagylénán nagyobb teljesítőképességű, míg Szolnokon a Nostra-tárháznál szállítható ri-

cinusmagfejtő gépet állítottak fel és bocsátott a termelők rendelkezésére.

A támogatással remélhető, hogy ez a termelési ág minél szélesebb rétegekben válik a kistermelők javára.

Erdőőr és vadászok éjszakai csatája

Az október 29-re virradó éjszaka folyamán a csomádi határban a gróf Károlyi-uraldom egyik vadőre két vadászóval találkozott. Megállásra szólította fel őket, a vadászok azonban nem engedelmeskedtek és megtámadták őt. Szorongatott helyzetben a vadőr fegyverrel használta és a vadászokra lött.

A sörétek Baksa Mihály vacrától lakost találták el, aki eszméletlenül rogyott a földre.

Társra, látva a helyzetet, megadta magát. A súlyosan sérült embert beállították a főtű községi orvoshoz, ahonnan a rákospalotai mentők a gróf Károlyi-kórházba szállították.

Az esetkel kapcsolatban a csendőrség megindította a vizsgálatot.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszerlelőpén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Tájékoztató a Németországból hazatérő magyar mezőgazdasági munkások részére

A német hivatalos helyről vett értesítés szerint november hó második felében indulnak haza a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások. A szállítás különvonatokon történik.

Figyelmeztetjük a magyar mezőgazdasági munkásokat, hogy mindenkinek haza kell térnie és mielőtt megkapta az Arbeitsamt utján az utasítást, hogy az ő csoportjának mikor és hol kell jelentkeznie, ennek a rendelkezésnek feltétlenül tegyen eleget.

A Német Birodalmi Munkaügyi Minisztérium, ahol a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások ügyeit intézik, legutóbb kiadott rendelete értelmében minden munkástól a munkaadó 9 márkát tartozik levonni. Ebből az összegből 7 márka a magyar határtól a munkás lakóhelyéhez legközelebb fekvő vasútállomásig történő szállítás költségére szolgál. A fennmaradó 2 márka pedig a német indulástól a magyar határig a kerékpárok szállításának költsége.

Nem lehet pénzt hazahozni Németországból

Már többször figyelmeztettük a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásokat, hogy pénzt hazahozni nem lehet, mert itthon nem váltják be sehol. Tehát egy márkát sem szabad áthozni a határon. Ha történetesen a német vámhatóságok a különvonat utasai közül valakinél német pénzt találnak, azt elkobozzák és végigkutatják az egész vonatot. Minden munkás nemcsak saját, hanem munkástársai érdekében is tartsa magát szigorúan az előírásokhoz.

Mennyi pénzt lehet hazaküldeni

Erre a kérdésre is többször válaszoltunk. Ujra figyelmeztetjük a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásokat, hogy fejenként 400 márkát küldhetnek haza hozzátartozóiknak. Ezt az összeget a munkaadók utján kell befizetni. A tolmácsok járjanak tehát utána, hogy még a hazajövetel előtt, akinek 400 márka megtakarított pénze van, a munkaadónak átadja és gondoskodik a tolmács arról is, hogy ez az összeg még a hazautazás előtt a munkaadótól továbbíttassék.

A 400 márkán felül még minden munkás 9 márkát tartozik a munkaadónak átadni.

A munkaadónak jogában áll 9 márkát levonni, mely összegből 2 márka a magyar határig szóló kerékpár szállítására, 7 márka a magyar munkásnak és kerékpárjának a magyar határtól a lakóhelyig való szállítás költségének fedezésére szolgál. A szóbanforgó 9 márka tehát nem a 400 márkából lesz levonva, ezt érintetlenül küldheti mindenki haza.

Egyidejűleg kérést intéztünk a Német Birodalmi Munkaügyi Minisztériumhoz, hogy tegye lehetővé mindazoknak, akik 400 márkán felüli összeggel rendelkeznek, hogy jegy nélkül vásárolhassanak ruhaneműt.

AZ ORSZÁGOS GAZDASÁGI
MUNKAKÖZVETÍTŐ IRODA
(Földmivélsügyi minisztérium.)

Rendeljünk szalonnát!

Munkás-testvéreinket felhívjuk, hogy a szállítási nehézségekre tekintettel novemberi szalonna-rendelésüket minél előbb esközözzék és kérjék meg gazdáikat, hogy a pénzt küldjék be előre, a rendeléssel együtt, nehogy késedelem álljon be a szállításoknál. Fontosnak tartjuk és tanácsoljuk, hogy annyi szalonnát rendeljen mindenki, hogy a hazautazásra is maradjon kb. 2 napra szükséges mennyiség. Ha valakinek több szalonnája maradt, mint amennyi kell, az sem lesz baj, hiszen a vonaton magukkal vihetik és odahaza is elfogyaszthatják.

A berlini munkásvédő iroda üzenetei:

Gyűjtési kérelem! Varga Mária, aki jelenleg a wismari körházban fekszik, mert szerencsétlenül járt, kéri a magyar munkásvédőket, hogy segítsenek rajta. Lehetséges, hogy nyomorék marad és odahaza beteg szülein és három testvérén nem tud így segíteni. Címe: Stadtkranken-

haus, Wismar, Mecklenburg. Kérését a testvérek jóindulatába ajánljuk

Márkus Sándor németországi magyar lelkes közli munkásaival, hogy németországi működését befejezte. Kéri a munkásokat, hogy az esetleg felmerülő panaszokkal a berlini irodához forduljanak.

dorf; Baróczy Bálint, Wriezen; Kiss József, Bergen; Pomper Ferenc, Brunow; Kovács István és társai, Langenpuhl; Sebők János, Kleindamm; Szekeres Pál, Tempel; Zarl Lujza, Schwerstedt; Tóth Imre, Witkow; Bodor Józsefné, Burg Stargard; Ortó Károly, Radowicz. Ezeket az ügyeket már régebben a munkaügyi minisztériumban tettük folyamatba, de mivel többen érdeklődtek közben, mindenkit visszamenőleg ezután értesítünk.

ÜZENETEINK:

Szabó Mátyás és 21 társa, Blankensee: Szigoruan be kell tartani a rendeletet; olvassák el közleményünket pontosan. — Petovári József, Blaustauden: Vámmentesen hozhatják haza kerékpárjukat, személyenként egy darabot. — Elek Lajos, Oberorschel: Előbbi számunkban közöltük németül is a pénzküldésre vonatkozó rendeletet. Sürgessék ki az átutalási munkaadójuk utján. — Mózes László, Köstlin: Édesanyjához intézett levelét megkapta Selmezy. Az abban foglaltakat el fogja intézni. Addig is legyen nyugodt. Levelben bővebbet. Üdvözlét. Szabó Ferenc: 400 márkát lehet csak átutalni. Hasznos dolgot vásároljon a felesleges pénzből. — Stefanits János, Velmer: Kerékpárral nem utazhatnak haza. A munkáskülönvonattal jön haza minden munkás. — Trényi Péter, Krachzow: Igen. — Köröendi József, Anklam: Igaz részvétellel értesültünk az Önt ért balesetről. Levelét a legsürgősebben elküldöttük Berlinbe, a munkásvédő irodának, elintézés végett. — Szinger Ernő, Schastorf: Ha a munkástranszporttal érkezik, akkor igen. Ha egyedül utazik, nem lehet. — Varga János, Biedermannsdorf: A rendelet fejenként csak 400 márkát engedélyez. Sajnos, a rendelet nem változathatunk. — Biri István, Dreveskirchen: Kerékpárt igen, rádiót nem. — Császár Ferenc, Friedeburg: Pontos magyarországi cím nélkül nem tud utána nézni az OKH. Kérjük, közölje, hogy mikor, kinek és mennyit adott fel. — Oláh Dániel, Trebin: Nagyon szép, hazafias érzéstől áthatott levelét köszönjük és üdvözljük. — Hajdu János, Hollvachs: Mindenkinek kivétel nélkül haza kell jönnie. Senki nem maradhat kint Németországban a magyar munkások közül. Az utolsó vonat december 15-én jön. Levelüket áttettük a berlini munkásvédő irodának, illetékes intézkedés végett. — Bende József, Gragow: Kérjük, ügyük elintézéséig legyenek türelmekkel. Levelüket sürgős intézkedés végett megküldöttük a berlini munkásvédő irodának. Önök is forduljanak oda. — Mészáros Ferenc, Stube, Ágocs B. János, Erdőkövesd: Berlinbe, a munkásvédő irodának küldöttük még tavalyi márkakérelmáció ügyben írt levelüket. — Bernáth József, Stockerau: Utlevélmeghosszabbítás végett forduljanak a konzulátushoz sürgősen. Ha csoportosan jönnek haza, kerékpárjukat is hazahozhatják. — Bihari Boldizsár, Nienhagen: Legyenek türelmekkel, a hazaszállítás rövidesen megindul. — Varbai Sándor, Remplin: A tolmácsnak kötelessége a munkások érdekeit szem előtt tartani, a munkaadóval szemben. Ha beteg, kötelessége minden külön díjazás nélkül orvoshoz kísérsni. Levelüket illetékes elintézés végett a berlini munkásvédő irodához juttattuk. — Sömenek Ferenc, Gottesgabe: Hazahozhatja vámmentesen.

Kovács Mihály (Mezőkövesdről) tudassa címét Molnár Péllal, Cammin bei Blankensee, Mecklenburg-Szebeni Antal, Lichtenow: Vámmentesen hazahozható. Kérjen egy nemzetközi hajtási igazolványt, mely itt is érvényes Vasárnap-csekket hazakerékezte után kérjen, vagy hozzátartozói küldjék el az előfizetési díjat. Nagyon örülünk, hogy Ön is előfizetőnk akar maradni.

Nagy Lajos, Wettin: Intézkedtünk az Arbeitsamt-nál. — Rác Benjámin, Mustin: A küldemény már régesen elment. — Bélyky Sándor és társai, Granelov: Irják, hogy a Kormányzó Ur fényképét újonnan épített szobájukban nemzeti színtű keretbe tették. Mindannyiukat szeretettel üdvözljük! — Bánkuti József, Marihn: Ügyének kivizsgálását a Transdanubia megígérte. Reméljük, hogy nem lesz veszteségük. — A következők pénzügyeiben intézkedtünk: Nagy Istvánné, Athenstedt; Fehér Sándor és társai, Vogelshang; Takács József, Pettershagen; Munkások, Nast, Neuhof; Körmes János, Goldenitz; Mohácsi István, Tempel; Kmetty Jenő és Gyuresik István, Drossenland; Kövér Antal és társai, Hohenfelde; Szilvási Mihályné, Serba; Lovranits János, Rittergut Obertopstedt; Nagy Imre és társai, Kröningshof; Herzig József, Minnichhofen; Stangl Ferenc, Röhrerbach; Tar Gábor és társai, Wrehan; Gálfi István, Tessin; Takács Ignác és társai, Briezen; Kósa János és társai, Beier-

**Szólók fenntartásához
nélkülözhetetlen a**

SZÉNKÉNEG

Kérjen díjtalan ismertetőt
Magyar Szénkéngyár Rt
Budapest, V., Nádor-utca 21.

KIS VASÁRNAP

Ricatündér meg a királyfi

(Folytatás és vége.)

Fürge kis egérkék vitték hírül a földpicinyeknek, hogy mi történt Ricával. Tudták, hogy megölni nincs hatalmában a királynak a kisleányt, de mit ér az élet rács mögött, szomorúságban és sötétben. Rosszabb, mint a halál. És féltek a Tündérrirálynétól, aki reájuk bízta a tündérek leányát. Sebtyben nyargaltak hát az óriásokhoz. Mert, hogy szót értsünk, a földpicinyek az óriások bármait legeltették a holdfényes pusztákban és sötét erdők rejtekén. Az óriások királya meghallgatta a földpicinyek panasztát és így szólt:

— *Ne féljétek! Él a királyi udvarban valaki, aki nem földi ember, akim is ugyanugy vittünk a palotába, mint ti a kisleányt. Az pedig nem más, mint a király fogadott fia. Régen kívántuk a kegyetlen királyt megbüntetni s most itt az alkalom. Vele a kisleányokat is megmentjük.*

Ugy is lett. A királyfi, hiába élt száztérmen, száztornyú várban és hiába hajbókolt előtte száz szolga, szomorú volt, mert érezte szárnyát, amit ugyan földi ember szemé nem lát meg soha. Egyetlen mulatsága volt, hogy az óriások vállán lovagolt. Persze erről senki sem tudott. Csillagfényűl jöttek el érte és végiglovagoltatták a világot. Így temérdek dolognak volt látója-tudója. Okosnak is tartotta mindenki. De a denki sem tudta honnan szerzi bölcsességét. De a királysághoz valahogy sosem érzett kedvet. Megtudta ugyanis, hogy akinek nagyobb a botja, nagyobb az igaza is. Ezt pedig sohasem helyeselte. Az ő szívében egy másik, szebb világ szebb igazsága élt. Mondom, ilyen volt a királyfi.

Hogy szavam ne felejtsem, ugye-ezt a dolog, hogy egy éjszaka, amikor a tavaszi csillagok kivirágoztak az égi kertben, előtérte az óriás mintahogy meg volt néki hagyva, egyenest a börtön ablaka elé vitte. A királyfi benézett a pókhálós rácson és majdhogy nem felkiáltott csodanagy csodálkozásán. Mondom, nem földi ember volt, így hát nyomban meglátta Rica szárnyát a ruhácskaja alatt. Ő, akiknek szárnyuk van, tüstént egymásra ismernek!

Nem szólt a királyfi egyet sem, hanem nyargalt egyenesen le a mélyszébe és hatalmas erejével törtézte a rettentő vasajtót. Nehezen ment. A kegyetlenek vasajtója nehezen nyílik. És még hozzá az őriző fenevadakkal is meg kellett birkóznia. Azok eleiben aludtak, de a nagy zúzásra-zörejre előrontottak és neki a királyfinak. Micsoda harc volt...! De mit meséljük; száz szóknak is egy a vége: A fenevadak chnyultak s az ajtó nagy robajjal kinyitott. A királyfi ölébe kapta Ricát és amint kitért a tavaszi csillagok alá, azon szempereben felszállottak túl a jószágu akácok hegyén, fél a csillagvirágos nagy égi kertbe és a Gőncőszékéren hajtottak tovább; át a szivárványhídon, míg csak az örök fény és az örök boldogság Tündérrhonába nem értek.

Ha jók lesztek. Álmatokban eljönnek értetek is fényes csillagszekéren

s elvisznek benneteket egy-egy mesebeli éjszakára, mert amint hallottam, ok fölötté nagyon szeretik azokat a kis gyermekeket, akik jók, ked-

vesek, szelidek, figyelmesek, s akik szép szívvel Tündérországra vágyakoznak... SZÁMADÓ ERNŐ.

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Időszerű munkák a háztartásban

A káposztasavanyítás a házi zöldségkonzerválás legnehezebb művelet közé tartozik és sikerességének egyik alapfeltétele, hogy megfelelő alakú és méretű edények álljanak rendelkezésünkre. Háztartási célra igen alkalmasak a körülbelül 1 méter magas, 25—30 cm átmérőjű fakádák, amelyek körülbelül 60 kg káposzta befogadására elegendők és facsavarral lejjebb szorítható, likacsos fedővel vannak ellátva. Az egész esztendőre szükséges káposztamennyiség kiszámításánál tekintetbe kell venni, hogy a káposzta savanyítása meglehetősen nagy anyagvesztéssel jár. Legcélsezerűbb, ha még egyszer annyi káposztát savanyítunk be, mint amennyit egész évben el szoktunk fogyasztani.

A káposzta minőségére igen fontos: fehérszínű, tömöttejű, jól beérett fejeket válasszunk ki a savanyítás-hoz. A savanyításra szánt káposztafejeket utóérés céljából néhány napig halomba rakva állani hagyjuk száraz, meleg helyen. A káposzta legfelső leveleivel eltávolítjuk, keskeny csikokra meggyaluljuk és a torzsát finoman felszeletelve bennhagyjuk, mert annak magas cukortartalma van. A káposzta eltevésére használt fakádakat közvetlenül a bepakolás előtt szódás forró vízzel alaposan kisuroljuk és ugyancsak forró vízzel többször kiöblítjük. Hasonlóképpen tisztítjuk meg a kád tetejére került fedőlapot is.

Minden kg káposztára lemérünk 3—4 deka konyhasót és hozzákészítünk izlés szerinti mennyiségű babérlevelet, borsot, kaptrot és tormát. A gyalult káposztát beletesszük a

kádakba, rétegenként sózva és fűszerezve s amikor a kád megtelt, bunkóval, facsavarral erősen összesajtoljuk. A legfelsőbb rétegre valamivel több só tételét ajánljuk, majd legfelül tiszta ép káposztaleveleket s kifőzött, tiszta ruhát teszünk, erre jön a fedő. A sajtólást nem kell túlságosan erőltetni, időnként azonban huzzuk meg a csavart, hogy a káposzta minél tömörebben összeálljon.

Ha az erjedés folyamán a káposzta felhabzik, a zavaros lét el kell róla távolítani, a fedőt sós vízzel kimosni és a lemért lé helyébe kevés forrált, lehűtött sós vizet kell önteni.

Magyar konyha

Vagdalt pecsenye, citrommártással.
35 dkg. marhahús és 40 dkg. sertéshúst megdarálunk, hozzáadunk két darab vízbeízotot, kicsavart zsemlyét, 2 darab egész tojást, kevés reszelt vöröshagymát, törlőtörborsot és só. Jól összedolgozzuk kézzel a húst és 5 dkg. lisztet deszkára szórva, két egyforma rudat formálunk belőle. Mázas pecsenyesütőt jó vastagon kikentük zsírral és a pecsenyét sütőben lassan, többszörös lecsóval mellet, szép pirosra sütjük. Ha megsült, tálra tesszük, leborítjuk és melegen hagyjuk. A tepsi-ben maradt pecsenyészirba 2 dkg. cukrot szórunk, világos barnára pirítjuk, utána 3 dkg. lisztet ráhintve, pár percig pirítjuk, felöntjük 3 deci hideg vízzel és folytonos keveréssel felfőzzük. A mártáshoz hozzáadjuk egynegyed citrom reszelt héját és fél vagy egész citrom levét, esetleg kevés vizet, ha túlsűrű, tálalás előtt pedig 1 deci tejfőlt keverünk hozzá.

Kiterjesztették a gazdavidelmi rendeleteket a visszacsatolt országrészekre

A hivatalos lap okt. 29-iki száma közli a gazdátartások fizetésére vonatkozó rendelkezéseknek a visszacsatolt felvidéki és a kárpátaljai területekre kiterjesztése tárgyában kiadott kormányren-

deletet. A rendelet és az azzal kapcsolatban kiadásra kerülő pénzügyminiszeri és két igazságügyminiszeri rendelet mindazokat a jogszabályokat, amelyek a csunkaországi gazdátartások fizetésére és behajtási korlátozására érvényben vannak, kiterjeszti a visszacsatolt felvidéki és a kárpátaljai területekre és pedig akként, hogy a visszacsatolt területek gazdái is ugyanabban a védelemben részesüljenek, amelyet az anyaország gazdái számára élveznek.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

AZ ŐSZI SZANTÁS JELENTŐSÉGE

Az őszi szántás jelentősége olyan nagy, hogy érdemes ezt évről-évre a Vasárnapi hasábjain az olvasók figyelmébe ajánlani. Indokolt ez annál is inkább, mert még — sajnos — sok magyar föld hever szántatlan-

nul a téli hónapok alatt. Az őszi szántás a téli csapadékok: az eső és hólet jobban el tudja rakározni a tavaszi hónapokra. További előnye a gyomok irtásában áll, mert a gyommagvak — amennyiben őszi szel ki nem csirázának s télen a gyom ki nem fagyva — tavaással, ahogyan a talaj felmelegedik, az

ősszel megszántott földben hamarabb kikelnek.

Különös előnyét látjuk az őszi szántásnak majd a tavasszal, amikor már szivesen reámennek a földre, hogy a tavaszi vetéseket elkezdjük. Az őszi megszántott föld 1—2 derűs nap után megszikkad és boronálás után bevethető, míg az őszi szántatlanul maradt földre hetek múlva lehet csak reámenni. Csak ezután kerül a szántásra s végre az elkészett vetésre a sor. Az ilyen elkészett vetés pedig nem ígér bő aratást — különösen szárazabb tavasz után.

Amennyire hiba volna a talaj vetés alá vedvesen, lágyan szántani a talajt, nem hiba ez az őszi szántásnál. A vedvesen megarott földet is megporhanyítja a tél fagyja.

A KERT KÉRDÉSE

manapság már országos jelentőségű kérdéssé lett és a kertgazdálkodás mindinkább előtérbe nyomul fontosságát nemcsak azok méltatják, akik piacra termelnek, vagy exportra dolgoznak, hanem azok is, akik saját szükségletük előállítására foglalkoznak gyümölcsök, virág, zöldség vagy szőlő termesztésével. Ennek a mindinkább növekvő érdekes tábornak szánta Wass Andráis dr. okt. gazda most megjelenő 256 oldalas, díszes kiállítású *Kertgazdaság* című könyvét, melyet több beves kertészei szakíró közreműködésével egy állított össze, hogy a kert feltelemzőinek négy évi munkálatait, a termesztés, növényvédelem és értékesítés teretében ismeretileg népes társadalmat. A könyv nem egy idejűre szóló munka, hanem éveken át hasznát veszi még a leggyesztebb olvasó is, mert minden évszak minden munkáját felöleli. Megrendelhető a szerző címén: Budapest 11., Bathyány-u. 36. Árja félve, szines fedővel 6 P, kötve, egész vászonkötéssel 8 pengő.

Találja ki!

- 11, 18, 16, 2, 12, 6, 4, 6, 1 = akik se-gélyre szorulnak.
- 16, 5, 6, 7, 6, 3, 6, 3 = a legszebb érzés.
- 10, 6, 15, 6, 4, 5, 3, 2; 18, 13 = akik megkereszteltek.
- 20 19, 9, 8 = csecsemőt gondoz.
- 14, 20, 17 = nem ide.
- 1—20 = nagyon szép, régi közmondás.

A levelezőlapra irt megfjéteket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V., Bathyory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Jutalm:

néhány értékes könyv.
Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfjéteket küldenek, előfizetőtáborunk tagjai és előfizetői díjhatratékok nincsen.
A *Találja ki!* eredményét a 48-ik számban közöljük. A 42-ik számban közölt *Találja ki!* megfjéte: Itt a szüret.
Helyes megfjéteket küldött be huszont előfizetőnk. Könyvjutalmat küldtünk: Kepes István, Komárom, Szép-József, Makó, előfizetőink címére.

Minden gazda használjon korszerű csávázószerit! Ilyen az **ABAVIT** higanyos por- és nedvescsávázó szer!

Kartelen kívüli, mérsékelt áron szállítja **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete** Bpest, V., Alkotmány-u. 26. Tel.: 111-236, 127-386. Kirendeltségei: Dombóvár, Győr, Lepsény, Szolnok, Szombathely, Nyiregyháza

November

5 VASÁRNAP

Imre

6 HÉTFŐ

Lénárd

7 KEDD

Engelbert, Rezső

8 SZERDA

Gottfried

9 CSÜTÖRTÖK

Tivadár

10 PÉNTEK

Av. András, Luther

11 SZOMBAT

Márton

A költő és a kiábrándult lélek találkozása — a falon

A „költő” és a tapasztalatai nyomán „kiábrándult lélek” — a *Kiskörösi Hírlap* okt. 28-iki számának tanúsága szerint, egy kiskörösi ház falán vjvták meg szellemi tornájukat, kifejtve véleményüket az emberi cselekvéseket sok esetben irányító fogalmakról: asszonyról, borról és dalról. A rövid, de jelentős küzdelem így zajlott le:

A költő kezdte a harcot. — kiskörösi laptársunk levélírója szerint imígyen róva a rigmust a falra:

„Aki a bort, a nőt, a dalt nem szereti,
az életet nem érdemli...”

A bor, a dal és a nő iránt nem lekesülőket szinte halálra ítélő sorokat elolvastva — úgy látszik — egy, a fenti háromszógból kiábrándult lélek és nyomban megindította az ellen-támadást, irván a következő sorokat:

Innád csak a boromat,
Élnéd nőmmel sorodat,
Anyósom tanítana a dalra,
Nem innál ilyesmit a falra...
Marha!

Ime: milyen másképp látja ugyanazokat a dolgokat a kiábrándult ember... Hja, az éremnek két oldala van...

Az anyag torlódása és lapunk szűk terjedelme miatt mai számunkból több rovatunk és cikkünk kimaradt, amiért olvasóink elnézését kérjük.

A pápa első enciklikája. *XII. Pius* pápa kibocsátotta a világhoz első enciklikáját, amelyben megállapítja, hogy a jelenlegi súlyos órákban ismét felébredt az összetartozás érzése a katolicizmus nagy családjában, majd megemlékezik a háború miatti aggodalmairól és hangsúlyozza, hogy a jövő rendjének a természetes jog és az isteni kinyilatkoztatás szikláján kell nyugodnia. Végül felhívja a lelkipásztorokat és híveket, imádkozzanak szünet nélkül Isten irtalmáért.

A vagyonválság buza ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizendő buza árárt november hónapra métermázsánként husz pengőben állapította meg.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumbió

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-utca 84. Hsz. 2

Árak: Demijonnal az Budapest

3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 16- 2120

Tanulmányi prospektus e lap

olvasóinak ingyen!

November 15-ig marad nyitva a gyűmölcskiállítás. A Gyűmölcsiermelők Országos Egyesülete által Budapestben rendezett gyűmölcskiállítás és vásár október 26-án nyílt meg ünnepes formák között. A kiállítás november 15-ig marad nyitva.

Mit igazol a hadilevélár? A hadilevélár közli az összes érdekeltekkel, hogy csak a tisztí kinevezéseket és a tisztí és legényégi kitüntéseket igazolja. A Károlycsapatkereszt utólagos igazolását a honvédelmi miniszter 1938 december 31-ével beszűkítette. A hősi halottakat, a sebesülteket, a hadirokkantságot, a hadifogságot, a háborus katonai szolgálatot nem a hadilevélár, hanem a honvédelmi minisztérium hadigondozási osztálya (tűzharcos alosztály: Budapest, V., Honvéd-utca 28—30.) igazolja. A hadilevélár felkéri mindazokat, akik igazolási kérelemmel fordultak az intézethez, hogy felhalmozódott munkára való tekintettel a személyes sürgetéseiktől tekintsenek el, mert zsal csak a hadilevélár munkáját hátráltatják.

Novemberi buzakamatkules. A Pénzügyi Központ közhírre tette, hogy a buzaüzlethelekleben folyóított és buzaértékre szóló köcsönök törlesztészeleiteinek befizetésénél és a buzaüzlethelekle kamatszelvevényeinek beváltásánál folyó évi november havában át számítási kules gyantán 1 métermázsza buszát 19.67 aranypengővel kell értékelni.

A Magyar Agrár Újságírók és Írók Országos Egyesülete október hó 26-án tartotta meg évi rendes közgyűlést. Baross Endre dr. előnik megnyitójában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a földet, a mezőgazdasági termelést is be kell állítani a honvédelem szolgálatába, vagyis az agrártermelés érdekeit éppen úgy szem előtt kell tartani, mint a többi termelési ágakét. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy a mezőgazdasági kísérleti intézmények újjászervezése és fejlesztése érdekében értelemes mozgalmat indít. A tisztújítás során az Egyesület elnökövé ismét Baross Endre dr. országgyűlési képviselőt, alelnökké Máté Imrét, Natter-Nád Miksát, Rothmeyer Imrét és főtíkkárá Mayer Emilét választották.

SPORTHIREK

Csaplár három rekordot javított meg a husz kilométeres futás keretében. 15 km-en 47 p 51 mp, az egyórás futásban 18.718 mp, végül 20 km-en 1 óra 4 p 18.8 mp. Utóbbi alig marad el Zubala 1:4:0.2 világrekordjától.

A bajnokság állása a csapatok hatodik fordulójá után: 1. Ferencváros 10 p., 2. Szeged 9 p., 3. Kispest (21:11 gólarány) 8 p., 4. Újpest (15:10 gólarány) 8 p., 5. Hungária 7 p., 6. Törökös 7 p. A Kassai labdarugómérkőzés a bajnokságot és a kassaiak viadalán Zsengeller-á lábtörést szenvedett.

A Komjádi-kupamérkőzésen a MAC vízipólocsapata 5:2 arányban győzött a MUE ellen. A Postás—Típoprági mérkőzés 2:2-re végződött. Az Elektromos kézilabdacsapata nyerte meg a döntőmérkőzésen a Budapest-serleget.

Érdekes, hogy a finnek feltétlenül meg akarják rendezni az olimpiai játékokat, oly kikötéssel, hogy háborút folytató állam sportolói azon nem vehetnek részt. Ujabb hírek szerint az Egyesült Államok maguknak követelik a rendezést.



GABONATÖZSDE

Az ünnepek miatt a tőzsdén szünetelt az üzlet-kelés.

Abraaktakarmány. Árak métermázsánként. Kicsinyben. Budapest: árpakorpá 13.25, borsóidő 16.25, buzakorpa 13.50—13.90, napraforgómag 14.50—14.75, buzaakarmányliszt 15.50—16.50, kókuszmag 14.25, repceporogácsa 12, lenmag-

porogácsa 16.75, szárított repászelet 12.60—13, rozskorpa 14, melasz 10, halliszt 45 pengő.

Ló. Árak darabonként: esikő 100—150, igás ló, nehéz (hidegvértű) 420—1300, igás ló, könnyű 200—500, alárendelt minőségű ló 25—250, vágó ló 25—200 P.

Juh. Javított anyabirká 30—34, ürű 36—40 fillér kg-kint, etetés-itatás után gazdaságban, mázsával, 3 kg súlyvevőnással.

Bor. A szüret egynehány nagyermele és Tokajhegyalja kivételével végetért. A jelentékes szerint mennyiség és minőség szempontjából egyaránt nagy a csatlódás, azonban a megállapított átvételi árakkal meg vannak elégedve. A piacra kerülő must és bor könnyen vevőre talál, a jobb minőségűekért magasabb árakat érnek el termelők.

Vásárok jegyzéke

November 5., vasárnap: Abádszálók oák., Budapest oák., Görcsöny oák., Jász-kiser oák., Kunszentmárton oák., Míke oák., Szikszó oák., Tiszaluc oák. — November 6., hétfő: Alsószék oák., Attala oák., Baktalórántháza oák., Balassagyarmat oák., Budapest oák., Darány oák., Dunaszekcső oák., Eger há., Emőd há., Győrasszonyfa oák., Hatvan oák., Izsák oák., Jászkeszi oák., Kenderes oák., Komáromváros oák., Kővágóórs oák., Kunszentmárton oák., Lénárdarócs oák., Magyarkeksi oák., Marcali oák., Merynye oák., Mezőtúr oák., Mólás oák., Mór oák., Mosonszentjános oák., Nagykapornak oák., Pécs oák., Poroszló oák., Rakamaz oák., Sárosd oák., Sátoraljaiújhegy oák., Szikszó oák., Szil oák., Tolna oák., Várpalota oák., Velenice oák., Veszprém oák., Zalaölvő oák. — November 7., kedd: Balassagyarmat oák., Budapest oák., Hatvan oák., Hőgyész há., kizárólag bonyhádi tájfaiza szm. felh.-sal, Iván oák., Karmacs oák., Kerkaszentmiklós oák., Kölesd oák., Nagykanizsa oák., Sármélek oák., Simontornya oák., Szikszó l. szm. és ló felh.-sal, Tata oák. — November 8., szerda: Ajka oák., Alberti oák., Budapest oák., Kaba oák., Kállosménj há., Kölesd oák., Lébény oák., Simontornya oák., Tata oák. — November 9., csütörtök: Budapest oák., Devecser há., Döbgyér hák. kis áll. felh.-ával, Gyoma oá. hasított körmű áll. felh.-ával, Hajdudorog oák., Kisbér oák., Lajoskomárom oák., Lővő oák., Marcali oák., Mezőkövesd há., Putnok oák., Püspökkladány oák., Rábapatonna oák., Tabajd oák. — November 10., péntek: Budapest oák., Gyoma o. lóvásár, Vasvár oák. — November 11., szombat: Budapest oák., Bükkösd oák., Gyoma oák., Györszentmárton oák., Gyulakeszi oák., Kiscsernye oák., Makó oák., Toponár oák., Tótszentmárton oák., Zalaszántó oák.

Esetleges változásokért felelősséget nem vállalunk.

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oá. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél,

Bpesti, II. Olasz fasor 35. (sáfdt ház)

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, XI. 5.

8: Szózat. Utána: Hanglémez. 8.45: Hírek. 10: Ref. istentisztelet. 11: Róm. kat. istentisztelet. 12.30: Időjelzés, időjárás, vizállás. 12.30: Zenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglémez. 14.45: „A kisgazdák teheneinek ellenőrzése és törzskönyvelése során szerzett tapasztalatok”. Mészáros József dr. gazdasági felügyelő előadása. 15.25: A Bocsai—Ferenccsáros adarugómérkőzés II. fődíjéneke közvetítése Debrecenből. 16.10: Tánclémez. 16.30: „A nyolcosztályos népiskola

népnevelésünk szolgálatában”. 17: Hírek. 17.15: A M. Kir. Horváth Miklós honvéd repülő akadémiá avatása. 17.55: Cigányzene. 18.20: Humoros versek. 18.55: Előadás a ponyvafüladalom ellen. 19.15: Hírek. 19.25: Cimbalom. 20: Szalonbős. 20.20: „Édeskür”. Hangjáték. 21.40: Hírek időjárás. 22.05: Táncczene. 23.20: Cigányzene. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, XI. 6.

12.10: Ének. 12.55: Zongora. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféra. 17.15: Előadás a tetanuszról. 17.40: Hanglémez. 18: „Az országok légvédelmi és légoltalmi gyakorlatok tapasztalatai”. 18.30: Tánclémez. 18.50: Előadás. 19.25: Ének. 19.40: Előadás. 20.10: Zenekar. 21: Előadás. 21.40: Hírek. időjárás. 22: Nótás, zenés egyvegye. 23.25: Hanglémez.

KEDD, XI. 7.

12.10: Katonazene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Előadás. 17.15: Felolvasás. 17.45: Szalonzene. 18.55: Humoros felolvasás. 19.30: Operaházi előadás közvetítése. „Don Carlos”. Zenéjét szerelte Verdi. 20.40: Hírek. 21.40: Időjárás. 23.40: Cigányzene.

SZERDA, XI. 8.

12.10: Hanglémez. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféra. 17.15: Közvetítés a Csallóközi Somorjai község zöldrekereszt főzónafolyamáról. 17.40: Beszélgetés zenekar. 18.45: Felolvasás. 19.25: Katonabólak. 20: „Boszorkánytű”. Hangjáték. 21.40: Hírek. időjárás. 22.05: Zongorahangzó szonáták. 23.20: Tánclémez.

CSÜTÖRTÖK, XI. 9.

12.10: Hegedű. 12.55: Ének. 13.30: Postászenekar. 16.15: Háztartási előadás. 17.15: „Küilemten. Erő. husz. lejtérmelő és vegyes hasznosítástú állatok külme. Küilem bíralat. II. rész”. Gáhos Dénes dr. középiskola gazdasági tanítéi igazoló előadása. 17.45: Cigányzene. 18.45: „Gyalai Pál emlékezete”. 19.25: Szalonzene. 20.30: Előadás. 20.55: Kétzenés műsor. 21.40: Hírek. időjárás. 22: Tánclémez. 23.25: Cigányzene.

PÉNTEK, XI. 10.

12.10: Balalajka-zenekar. 13.30: Magyar nóták. 16.15: Diákféra. 17.30: „Munkács hazatérésének első évfordulója”. Közvetítés a munkács ünnepségéről. 18.30: Szalonzene. 19.30: Operaházi előadás közvetítése. „Julia szeg leány”. 19.55: „Gyalai Pál emlékezete”. 20.25: Szalonzene. 20.30: Előadás. 20.55: Kétzenés műsor. 21.40: Hírek. időjárás. 22: Tánclémez. 23.25: Cigányzene.

SZOMBAT, XI. 11.

12: Harangszó a kassai Szent Erzsébet székesegyházból, majd Országzászló avatás a kassai Szent Korona-terem a hazatérés első évfordulóján. Az ünnepi beszédet Uzdóczy Zdravecz István dr. püspök mondja. 13: Hanglémez. 16.15: Irjuszági előadás. 17.15: Zongora. 17.40: A rádió postája. 18.10: Cigányzene. 18.55: „Az ászial hun birodalom”. 19.25: Ének. 19.50: Előadás. 20.20: „Mosolygó muzsika”. 21.40: Hírek. időjárás. 22: Cigányzene. 23.20: Tánclémez.

Budapest II.

Vasárnap, XI. 5. 11.15: Hanglémez. 14.45: Katonazene. 19.30: Szalonbős. 20: Hírek. 20.20: Hegedű. 20.45: Felolvasás. 21.15: Hanglémez. 21.50: Időjárás. — Hétfő, XI. 6. 19.15: Német nyelvlecke. 19.45: Ének. 20: Hírek. 20.20: Előadás a vörhenyről. 20.50: Hanglémez. 21.35: Időjárás. — Kedd, XI. 7. 18: Magyarországi műsor. 18.25: Mezőgazdasági félóra. 18.55: Hanglémez. 19.30: Francia nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Rendőrszenekar. 22: Időjárás. — Szerda, XI. 8. 18.50: Hanglémez. 19.20: Olasz nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Ének. 20.45: Szalonzene. 21.50: Időjárás. — Csütörtök, XI. 9. 17.15: Hanglémez. 18.45: Dalárda. 19.30: Angol nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.30: Cigányzene. 21.40: Időjárás. — Péntek, XI. 10. 18.30: Gyórsírás. 19: Hanglémez. 19.20: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Zenekari hangverseny. 21.30: Időjárás. — Szombat, XI. 11. 17.16: Mészáros József dr. gazdasági felügyelő előadása. 17.50: Szalonzene. 18.10: Ebesdés. 18.30: — Mezőgazdasági félóra. 19: Cigányzene. 19.25: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglémez. 21: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.